

Szám.

Szinte
remek
amit
n meg
sszesen
csí.

reszem,
atással
thegyű
neked
társad-
Később,
gsz te
vagy
gy van,
ól nem
s szint
n majd
Milyen
amért
a min-
nem a
ros. —
alján
adni,
ki ne
ájából.
te vagy
köszön-
ban. —
gymás-
lyt ta-
6-7
időben
asztán
képhez.
kiadó-
segít a
dves jó
szives
ejszen :
z írása
sajná-
a rá a
lom. —
szól. —
Forgó
. Kará-
k ugy a
észletei
lamivel
y annyi
álomra
a jövő

— VISSZA! (Lásd a 24. lapon.)

um-épület.

XLVI. kötet, 2. szám. **Ara negyedévre 1 ft. Egyes szám ára 12 kr.** 1894. január 14-én.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

ROSZCSONT FERKE VISELT DOLGAI.

— Ujabb kalandok és tréfák. —

Elmeséli Ida néni.

(Folytatás.)

FERKE nagyon megörült, mikor azt hallotta, hogy Pomili ur elhagyta a várost, mert titokban mindig attól félt, hogy valahol találkozik vele. Csak most, hogy bátorságban érezte magát, volt nagyra e csinyjével, amely a fiúknak is nagyon tetszett. A Laczival tett fogadást úgy egyenlítette ki, hogy ő Laczinak, viszont ez neki fizette ki a pofonokat. Talán ráadásul is adtak és kaptak kettőt-hármat, de azt fő sem vették. Ilyen vitéz gyerekek el sem lehetnek az efféle nyájaszkodás nélkül.

*

2. Áprilisi tréfa. — Karád.

Aki szereti a tréfát, az örülni szokott április elsejének. Ferkének is nagy napja volt ez. Amióta fölkel — pedig ma korábban tette mint egyébkor — folyton boszantotta a házi népet izetlen tréfáival. Már egy héttel azelőtt eszelte ki, hogyan fogja rászedni őket. Nem volt az valami nagy virtus: bolonddá tenni kis testvéreit. Mert ha valahova küldte őket, bárha a legfurcsábbért is: menniök kellett, különben a drágalátos bátya jól megtépázta őket.

Igy küldte Erzsikét is a patikába szunyog-zsirért, Jenőt varju-vajért a boltba. Mikor üres kézzel vissza jöttek, ezzel a szép mondókéval fogadta őket:

— Április bolondja, május számara!

De bezzeg boszankodott, mikor azt hallotta, hogy Erzsike a patikáros bácsitól

csokoládét kapott, Jenő pedig a boltostól vagy husz szem bonbont.

— Hol van? Adjátok ide! parancsolá.

— Nincs! Megettük! hangzott a válasz. Volt gondjuk rá a kicsinyeknek, hogy még az uton bekapják, meg arra is, hogy nyomban elfussanak a mamához, különben adott volna nekik Ferke.

A cselédeknek is meggyült vele a bajok ezen a nevezetes napon.

Mind untalan jobbra-balra hajszolta, a legsürgetősebb munkától elzavarta őket bolond ötleteivel. Ő miatta törte össze a szobalány a kávé-ibriket; miatta borult fel a nagy petroleumos kanna és a szétfolyó petroleum tönkre tett vagy tiz kiló lisztet, cukrot, zsirt, darát, amit éppen a boltból hoztak volt. Olyan szagos lett minden tőle, hogy nyomban ki kellett dobní. Ő volt az oka annak is, hogy a szakácsné oda kapatta a pecsenyét, hogy kifutott a tej az utolsó cseppig, hogy a finom csokoládés torta olyanná lett, mint a sárból gyurt vakares, és végre, hogy Kata asszony a négy ujjának levágta a hegyét, mikor a téasztát metélte. Nem csoda, hogy a sodró-fával kergette ki, és megigérte neki, ha még egyszer mutatkozik a konyhában, leüti mint a pákoz Szellőt.

Ferke csak nevetett rajta. Nem adta sokért, hogy a szakácsné ilyen dühbe hozhatta. Hanem most nagyobb dicsőségre vágyott: szeretett volna rászedni valami idegent is. Hirtelen eszébe jutott valaki... A nagy Mátyás! Az pompás lesz! A nagy Mátyást bolonddá tenni: ez lesz csak a hatalmas tréfa!

Ferkeékkel átellenben volt a Szücs szapanos mesternek a műhelye és boltja. Ennek a legénye volt az óriási Mátyás. Ferke

jól is
műhe
varja
gyert
volna
neki,
Hej,
katla
lágot
nek s
eltré
a kat
Ma
tyát
mert
és al
Ép
mely
miko

para
kiló
husz

dörn

a vo
késn

M
csért
pinc
Felt
amin

O
fiata
egy
hoz
közé

jól ismerte, mert sokszor ment át hozzá a műhelybe és ott elnézegette, hogyan kavarja a szappanyt, önti és mártogatja a gyertyát az a nagy legény. Mátyás beillett volna akár Toldinak is, akkora ereje volt neki, amiért Ferke ugyancsak megirigyelte. Hej, ha ő is úgy tudná azt a nagy telekatlant megemelni. Agyonütné vele a világot! Mátyás nem bántott senkit, a légynek sem vétett, a legkisebb gyermekkel is eltréfált, pedig már káplár is volt, mikor a katonaságnál szolgált.

Mátyás nagy munkában volt most; gyertyát öntött. Ezt gyorsan kell ám végezni, mert az olvasztott faggyu hamar megalszik és akkor nem lehet a formába önteni.

Éppen tele merítette a nagy tölcsért, melyből a faggyut öntötte bele a mintába, mikor Ferke a műhelybe rontott.

— Hamar Mátyás, hamar! Az ur azt parancsolta, hogy vigyen ki a boltba husz kiló tizenegyes gyertyát és nyolcz kiló huszasat. Siessen!

— Nem hagyom félbe a munkámat! dörmögé Mátyás. Várjanak!

— De nem érek rá. Vámossyéknek kell; a vonathoz sietnek, mert máskülönbben lekésnék. Szaladjon hát! Hamar!

Mátyás nagy mérgesen becsapta a tölcsért az olvasztott faggyuba és leszaladt a pinczébe, hogy onnan felhozza a gyertyát. Feltürt ujjakkal, piszkos köténnyel, úgy amint volt, sietett föl velök a boltba.

Ott véletlenül egész társaság volt együtt; fiatal urak, kisasszonyok, akik betértek egy szóra Szücs uram kisasszony leányához. Vevő egy sem volt a boltban. Ezek közé rontott be Mátyás nagy sebbel-lobbal.

— Tessék, itt a gyertya!

Szücs uram csak nézett, mit akar az ő legénye? Megfogta a vissza siető Mátyást.

— Minek hoztad ezt? Kinek kell az a sok gyertya?

— Azt a mester ur jobban tudja, mint én, felelt Mátyás. Hát minek izente Ferkével, hogy hozzam fel?

— Én? Ferkével? . . . Szücs uram olyan buta képet vágott, mint az a derék állat, mely neki a faggyut szolgáltatja. Talán megbolondultál?

A kisasszonyok, a fiatal urak nevetni kezdtek.

— Áprilisi tréfa volt. Rászedték Mátyás! mondák.

Mátyás nagy dühében elsápadt. Egy hangot sem birt adni.

— Már most vidd vissza azt a sok gyertyát, ha elhoztad! parancsolá Szücs uram.

— Viszi az ördög! dörgé Mátyás és úgy a földhöz vágta az egész csomagot, hogy ezer darabra mállott szét. Viszi az ördög, avval a haszontalan kölyökkel együtt! Jaj lesz neki, ha a kezembe kerül!

Mint az örült szaladt át Ferkéékhez, keresve a gyereket. Akik látták, megijedtek tőle. Ferke anyja rimánkodott a felbőszült embernek, hogy ne haragudjék, majd megbüntetik. Szép szóval próbálta engesztelni, bocsásson meg annak a gyerekeknek, hisz' nem tudja, mit csinál és több effélet. Amire Mátyás rá sem hallgatott. Ha akkor előkapja Ferkét, össze törí mint a gyertya-szálat. Csak hogy a fiu jól elbujt a padláson, így hát nem tölthette ki boszuját azon a vásott kis legényen.

Varjasdy ur is éppen akkor jött haza. Ő is kérte Mátyást, bocsásson meg a fiúnak. Igérte neki, hogy szigoruan meg fogja

büntetni, és még ma kényszeríti rá, hogy ünnepiesen bocsánatot kérjen tőle. A kissé csillapuló Mátyás azonban a fejét rázta.

— Nem köll nekem az ő bocsánatkérése, mondá; legjobb lesz, ha nem is mutatkozik legalább néhány napig, amig elfelejtem azt a csufot, amit rajtam elkövetett. Ezt tessék a lelkére kötni!

Ezzel Mátyás a dolgára ment. Ferke most előbujt a padlásról. Félt ugyan az apától, és jobb szeretett volna fenn maradni; de az éhség hajtotta le. Mondanom sem kell, hogy a büntetés el nem maradt. Nagyon megadta az áprilisi tréfa árát. Apa kijelentette, hogy egész álló hétig vacsorára nem kap egyebet száraz kenyérenél, az ebédnél pedig a süteménytől eltiltotta. Ez fájt neki nagyon!

Más gyerek került volna Mátyást, ha már egyszer megbántotta; de Ferke még ingerelte is. Mikor az iskolába ment, bekücsült a Szűcsék udvarába és mikor látta, hogy Mátyás ott van, elkezdett hangosan énekelni:

»Áprilisknek elsején be kell rukkolni!«

Aztán persze futott, hogy Mátyás el ne fogja. Mikor délbe vissza került, ismét azt a nótát fujta Mátyásnak. Ez úgy tett, mintha nem hallotta volna, de ebéd után elment Varjasdyékhoz.

— Nagyságos asszonyom! mondá. Tegnap kijelentettem, hogy nem kívánok más elégtételt, mint azt, hogy a gyerek ne kerüljön többet a szemem elé. De a vásott fizkő ingerkedik velem. Jót nem állok magamért, hogy nyomorékká nem ütöm, ha megcsipem. Méltóztassék csak nézni a kezemet. Hiszen, ha csak egy csöppet megnyomintom, kiadja

a lelkét, és ha egyszer felbőszítenek, nem tudok uralkodni magamon.

— Hát mit csináljak? kérdé a Ferke édes anyja. Nem lehetünk mindig a sarkában! Büntetés, intés, szép szó — hiába való, semmi sem fog rajta.

— Tudom, felelé Mátyás. Éppen azért mondom, küldjék el a gyereket néhány hétre. Egy hónap mulva berukkolok a katonasághoz, aztán többé nem is látjuk egymást. Küldjék el, nagyságos asszonyom, mert Istenemre mondom: megbánják, ha nem teszik.

*

3. Zsiga bácsiéknál. — Czigányok. — Aranyhalacsák. — Bagoly-historia.

Varjasdyné elbeszélte férjének, hogyan fenyegetődött a nagy Mátyás. Ferke apja maga is beláta, hogy legjobb lesz fiacskáját elküldeni néhány hétre. Igen, de hova? A vidéken lakó bácsik és nénik ismerik már a gyerek jó hírét. Senkisé akarja majd befogadni magához.

— Fogadni mernék, hogy két nap mulva vissza hozzák a jó madarat, mondá Ferke apja. Valahova jó messzire köllene adni.

— Tudok én neki való jó helyet, ottan békében maradhat, és egykönnyen vissza sem kerül, mondá Biri néni, aki jelen volt a tanácskozásnál. Küldjétek Karádra Zsiga bácsihoz. Az a falu az Isten háta mögött van a Tiszazugban, még a hírét sem fogjátok hallani, mert a posta sem jár oda. Minden hónapban egyszer kapnak ott levelet, esős időben még akkor sem. Csak oda küldjétek!

— Aztán Zsiga bácsiéknál nincsen gyermek, nem lesz kit bántania, vélte a mama. Igazán okos egy gondolat. Hogy nem jutott hamarabb az eszünkbe!

(Folytatása a 22. lapon.)

nem

édes
iban!
való,azért
hány
kato-
egy-
nyom,
e, ha

rany-

ogyan
apja
cská-
nova?
merik
karjamulva
Ferde
lni.ottan
vissza
a volt
Zsiga
ögött
a fog-
oda.
leve-
x odagyer-
nana.
jutott

MILIKE. (Lásd a 27. lapon.)

(Folytatás a 20. laphoz.)

— Nem lesznek ott pajtasai sem, nevetett Biri néni. Olyan unalmas fészek az, hogy nem is csinálhat galibát, még ha akarná is. Aludni fog egész nap. Meglátjátok, az unalom kigyógyítja pajkosságából. Mire vissza kerül, szelid lesz mint a bárány.

Ez a kilátás nagyon tetszett Ferke szüleinek. Az atyja mindjárt leült és szép levelet irt Zsiga bácsinak, melyben kérte, hogy fiának adjon szállást. Aztán másnap reggel kocsira ültették Ferkét és küldték el Karádra.

Ferke boldog volt, hogy utazhatott. Nem bánta ő, akárhová viszik, csak hazulról szabaduljon el! Legjobban tetszett neki, hogy most szabad lesz mint a madár, és nem fog az iskolába járni.

— Ugyan mondja csak, kérde a kocsis-tól, milyen falu az a Karád?

— Hát milyen volna? felelt a kocsis. Rongyosnak elég rongyos, de azért láttam már én csunyasabbat is Árvában, vagy az oláh vidéken. Baglyos falunak is hívják, annyit mondhatok.

— Ej, hát annyi ott a bagoly? kérde Ferke.

— Van ott elég, eggyel több mint másutt, nevetett a kocsis; de valami régi történiáért hívják így. Vagy száz esztendő előtt a falu bírása elment Helmezcra a földesurasághoz. Ott nagyon megtetszettek neki a gróf páváí és a tisztartótul pávatojást kért, hogy otthon kiköltetné. A tisztartó ur trefás ember volt és pávatojás helyett kuviktojást adatott a jámbornak. No volt nevetés, mikor kibujtak a kuvikok! A tisztartó ur azt mondta, hogy ő nem tehet róla, mert »Baglyosfaluban a pávából is kuvik lesz.« Így száradt rá a karádiakra ez a csufnév.

De valahogy ki ne szalassza a szájából az ifiúr, mert a karádi parasztokkal nem lehet trefálni! Gógös, verekedő népség az; nem jó velök kikötni.

— Nem félek én senkitől sem! mondá Ferke nagy hetykén. Előre örült már annak, hogy fogja megtréfálni azokat a parasztokat! Mindjárt meg is kezdte volna, hogy a faluba bedöcöztek. De csak abba hagyta. Először is azért, mivel az utcán nem volt egy árva lélek sem; másodsor, mivel a kocsi minden perczen akkorákat zökent, hogy Ferke majdnem leharapta a nyelvét. Így hát tisztességesen vonult be a Zsiga bácsi portájára, ahol örömmel fogadták. Mikor a bácsi elolvasta Varjasdy ur levelet, melyet a kocsis átadott neki, megveregette a Ferke vállát és nevetve mondá:

— Ha itt akarsz nálam maradni a mig én el nem kergetlek, akár itéletnapig is itt lehetsz.

Mindjárt az ebédnél Ferke nagy örömet okozott a bácsinak és a néni-nek. Olyan jó étvágya volt, hogy három helyett evett. A néni-nek nagyon tetszett, hogy ugy izlik neki az ő főztje. Ilyen vendég köll neki. Nem olyan nyafka urfi, aki csak ugy piszkál a jó ételben. A legjobb falatokat rakta kis vendége tányérjára, ugy hogy Ferke alig birt szuszogni, mikor fölkel.

— No most nézz körül a házban és a faluban! mondá a bácsi. Egy kis mozgás meg nem árt.

— Nem bizony! felelt vigan Ferke, és kiment a bácsival az udvarra. Éppen a juhász-bojtár jött elébe két hatalmas kanta tejjel; az imént hozta be a tanyáról. Egy perczen letette, hogy köszönjön a tekintetes urnak. Ferke most be akarta mutatni ügyességét másban is. Neki iramodott, hogy

átugorj
könyve
rettene
ugrást
a tej k
tócsába
oldalát
törülge
bánta
fiúnak
Ferde
—
cseked
Csak k
inkább
jobban
meleg

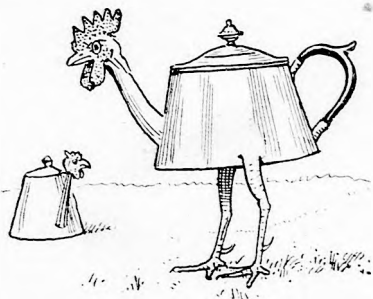
A

átugorja egyszerre a két kantát. Máskor könnyen megtette volna, de most, hogy olyan rettenetesen megtöltözött, nem bírta. Az ugrást elhibázta, a kantákat fölbillentette, a tej kiömlött, és Ferke ott feküdt a fehér tócsában. A bácsi úgy nevetett, hogy az oldalát fogta, a néni a fiút talpra állította és törülgette a képét és ruháját. Már nem bánta a kárt, csak annak örült, hogy a fiúnak nem történt semmi baja. Maga Ferke föl sem vette és nevetett rajta.

— No öcsém, mondá Zsiga bácsi, eldicselkedhetel majd velem, hogy tejből fürödtél. Csak hogy mi nem szeretjük az ilyen fürdőt, inkább eljárnak a Tiszára, annak a vize jobban felfrisít mint a tej, kivált a nagy melegben.

(Folytatása következik.)

SZILVESZTERI PUNCS.

NÉZZÉTEK csak — de furá
Ez a kakas-figura!
Vagy tán ibrikek csodája?...
Kakas-feje, kakas-lába!

Mellette másik csoda...
Hát az valljon kicsoda?
Hogy magába' ne maradjon,
Mellé ült tyuk-komámasszony.

*Való mind ez, vagy álom?
Nyitját meg nem találok.
El akarok merengeni...
S im, kezd bennem derengeni.*

*Hopp!... tudom már oka mi.
Meg is tudom oldani:
Szilveszterkor nagy-hirtelen
Erős puncsból hörpintettem!*

*Paprikás ponty, kecsége,
Sült nyul, szárnyas pecsenye...
Egyik tarajos kakas volt,
Másik tában tyuk piroslott.*

*Azán a sok sütemény...
Torta puha és kemény...
Sajt, dió s befőtt gyümölcsök...
S az ibrikből a puncs ömlött.*

*Sokat ittam, ettem én
Szilveszternek éjjelén...
Azért láttam ily csudákat,
Bolond álom-figurákat.*

A KORCSOLYÁZÓ KIRANDULÁS.

— Beszélyke. —

(Képpel a czímlapon.)

NÉGYEN álltak ott a kapuban jó pajtások. Most éppen nem olyan barátságosan vitatkoztak ugyan, ahogy jó pajtások szoktak.

— Már pedig hiába készültél föl, ma nem korcsolyázunk, szólt egyikök. És nem is engedem, hogy Lajoska veletek menjen.

— Ne hallgass rá Lajoska! Vagy talán te is félsz?

— Nem félek biz' én! felelt Lajoska. És ha menni akarok, Endrétől bizony nem kérek engedélyt.

— De ha mondom, hogy a jég gyöngé, még nem lehet korcsolyázni. Ha Janinak és Sándornak tetszik, hát menjenek.

— El is megyünk, szolt Jani. De már te csak a magad nevében beszélj. Ha Lajoska jönni akar, magunkkal viszzük. Azért hogy az öcséd, nem parancsolhatsz neki mindenben.

— De nem is hallgatok rá! patant föl a kis Lajoska.

— Már pedig apánk rám bizta, hogy ügyeljek rá, mondá Endre ingerülten.

— Majd vigyázunk reá mi, szolt Sándor. Te pedig, ha olyan nagyon félsz, hát csak bujj a kályha mögé!

— No, ne alkudozzunk annyit! türelmetlenkedett Jani. Aki jön, az jön; aki marad, hát marad.

— Én megyek! szolt Lajoska.

Gyorsan befordult a házba és pár pillanat múlva már felöltözve és kezében a korcsolyáival tért vissza. Erre aztán Endre is mást gondolt.

— Jól van no, hát akkor én is megyek.

Néhány percz múlva mind a négyen utban voltak a nagy tó felé. Hamar elfelejtették a vitájakat és vigan kergetőztek; de amint oda értek a tóhoz, Endre megszólalt:

— Én megyek előre. Előbb megpróbálom a jeget, eléggé erős-e; addig Lajoskának nem szabad rálépni.

A tó igen szép simára volt fagyva, de a gondos Endre még sem bizott benne. Nagyon enyhe idő járt az utóbbi napokban, a jég meggyöngülhetett.

Nem is tévedett. Amint a partról óvatosan rálépett a jégtáblára, ez rögtön recsegni-ropogni kezdett és süppedezett.

NAGY HIDEG.

Jaj, he szörnyü hideg van!
A hémérvöben is fázik
A hígany.
Még a jó is korcsolyázik
Tel apo már nem mókázik.
Harapó-förövel csipi
Az embernek kezét-lábát!
Ilyen hideget nem bír ki
Tésén-lekén a fagy jár át.
Emek megharapta sarkát.
Az ott szegény fujja markát.
Jaj, a hideg szörnyü nagy
Hiszen hem a vaskálhába,
Az ott lohogó máglyába,
Még a tűz is hete fagy.

— Vissza! kiáltá Endre a mellette álló öccsének. (Lásd a képet a czimlapon.)

Biz' abban nem lehetett semmi kétség.

Itt egyelőre nem fognak korcsolyázni. És minden rendben marad, bizonyosan szépen haza is ballagnak, ha Endre beéri annyit

dult, diadalmasan is, gunyosan is kiáltott fel:

— No's, hát ki tudta jobban? Tessék korcsolyázni! Hahaha! Mondtam ugy-e, hogy ma nem korcsolyázunk!

Csakhogy Jani sem volt nagyon jámbor gyerek. Felfortyant benne a pulyka-méreg.

— Én pedig megmutatom, hogy fogunk korcsolyázni! Tudok én még más korcsolyázó helyet is, ott bizonyosan jó kemény jégre találunk. De te csak sétálj haza, velünk ugyan nem jössz!

— Nem is akarok.

— Annál jobb. Menjünk, Sándor, Lajoska!

— Ne menj, Lajos! Jöjj velem haza!

— Nem megyek én!

Igy hát kétfelé váltak. Jani, Sándor és Lajoska szaporán mentek odább, Endre pedig lassacskán ballagott hazafelé. Boszankodott, hogy Lajoska inkább hallgatott Janira, mint ő reá; de hát végre is Lajoska sem olyan csöpp gyerek már, hát menjen, ha akar.

Egyszerre azonban eszébe jutott vallami.

— De ugyan hová is vezetheti őket az a Jani? Hiszen itt a környéken nincs más viz . . . talán csak meg akar tréfálni.

Épp szembe jött az öreg Gergely csösz, aki minden bokrot ismert messzi környéken. Endre megkérdezte tőle, tud-e a nagy tavon kívül más olyan helyet, ahol korcsolyázni lehet?

val, hogy Janit és Sándort meggyőzte, hogy neki volt igaza.

De nem érte be vele. Amint vissza for-

— Nem tudok én ifuracskám. Ami határunkban nincs más viz. Amott a dombon túl a szomszéd határban van a molnár tó... de az messze van, aztán nem is tanácsolnám, hogy reá menjen valaki, mert annak a jege mindig gyöngé, valami meleg forrás fakad a tó fenekén.

Nagyot ijedt Endre. Jól emlékezett, hogy Jani épp abba az irányba indult Sándorral és Lajoskával. És most már bizonyosan csak azért is rámennek a jégre. Nem tudják, milyen veszedelmes hely... eddig talán már meg is történt a szerencsétlenség.

Hanyatt-homlok futott ő is oda. Csak hogy már nagy idő mult azóta, hogy elvált a pajtasaitól! Nem is tudta a legrövidebb utat, aztán meg az a molnár-tó csakugyan jó messze volt, nem birt odáig folyást futni. De azért sietett a mennyire birt. Nagyon kergette az aggodalom.

Végre eljutott a tóhoz. Az első pillanatban megkönnyebbülve lélezett föl, mert Janiék nem voltak ott. Közel sem járt senki oda. A következő pillanatban azonban annál nagyobb ijedt.

Mert amint végig nézett a tavon, a tulsó part közelében nagy léket pillantott meg s ennek közelében valami fekete tárgyat a jégen. Megkerülte a tavat és rémülten ismert rá a jégen heverő tárgyra.

A Lajoska sipkája volt.

Szegény Endrének szinte a vér is megfagyott ereiben. Megtörtént a szerencsétlenség! Lajoska oda veszett... a jég leszakadt alatta! Jani és Sándor pedig bizonyosan elfutottak, ha ugyan ők is oda nem veszték!

Rémületében jajgatni, kiáltozni kezdett. Az utról több ember sietett oda, kiknek elmondta a veszedelmet. Nagyon elkom-

lyodva hallgattak. Csak egy öreg gazda próbálta még biztatni.

— Nem köll mindjárt kétségbe esni! Persze, ha a jég alá került, akkor vége; már onnan élve vissza nem kerül. De hát ha kimászott? A sipkát ijedtében itt hagyhatta. Eddig talán már otthon is melengetőzik a kályhánál.

Ez egy kis reményt nyújtott Endrének. A sipkát egy hosszú ruddal kihúzták a jégről a partra s Endre aztán futva futott vele haza. Legelőször a maguk házánál nézett körül. Szüleinek azonban nem mert azonnal szólni, csak Lajoskát kereste. De otthon már jó ideje nem látta senki.

— Talán Janiékhoz tértek be, nem mert lucskosan haza térni, gondoló Endre.

Futott Janiékhoz — ott sem találta a fiúkat. Sándoréknál is hiába kérdezősködött. Az tehát már bizonyos, hogy haza nem jöttek. Így újra nagyon nőtt az aggodalma. Most már nincs egyéb hátra, mint megvallani apának, mamának, milyen szerencsétlenség történt. Ó!... az borzasztó lesz! Hogyan mondja el?...

Tétovázott, haza sem mert menni. Ha meglátják az ő sápadt, dult arcát: mindjárt tudni fogják, hogy valami nagy baj történt. De végre is rá kellett magát szánnia. Megindult, már közel is volt a házukhoz, mikor megint nagyot kiáltott. De most örömeiben: szembe jöttek Lajoska, Jani és Sándor.

Nem jöttek vigan s legfőképp Jani csöppet sem mutatott diadalmas képet. A ruhájok csupa mocsok volt, de száraz. Lajoskának pedig valami ócska paraszt-süveg volt a fejében.

— Hát... hát nem fultatok oda a molnár-tóba? kérdé Endre örvendő.

— Nem, de közel jártunk hozzá, felelé Lajoska. Csak a sipkám veszett oda.

— Azt én hoztam haza. De hát, hogy történt?

Ezt hamar elmondták. Gondtalanul ráléptek a jégre mind a hárman s a jég beszakadt. Szerencsére a víz ott a part közelében nem volt mély, könnyen kimászhattak; csakhogy vizes ruhában nem indulhatak olyan mesziről haza, tehát a közeli malomba futottak s ott megszáritkoztak.

— Mondta az öreg molnár, hogy ha pár lépéssel odább ér a baj, menthetetlenül bele veszünk, szólta Lajoska.

— És ennek Jani lett volna az oka, tevé hozzá Sándor komolyan.

— Hát igen, nem tagadom, mondá Jani őszinte megbánás hangján. Sajnálom is nagyon. Neked, Endre, csakugyan igazad volt.

— Nem egészen, felelé Endre jószívűen. Nem kellett volna kárörvendve diadalmaszkodnom, gunyolódnom, mikor láttam, hogy igazam van. Akkor szépen haza tértünk volna mindnyájan. De én a nagy igazságom hánytorgatásával fölingereltelek. No jó hogy rosszab vége nem lett a kirándulásunknak.

— Nem a magunk érdeme, fejezte be Jani. Hanem jövőre jobban meggondoljuk, ugy-e, mind a ketten, mivel akarunk egymásnak fölibe kerekedni. Akkor nem kerülünk a jég alá.

MILIKE ÉS AZ Ő MORGÓ KUTYÁJA.

(Képpel a 21. lapon.)

ESİK a hó, száll a pihe —
Iskolába megy Milike.
S amint megy előre gyorsan,
Lába alatt a hó roppan.

És mint ha csak dob peregne,
Ugy éled a járó kedve.
Az ő Morgó kutyuskája
Futni alig győz utána.

»Kutyám Morgó mért is követsz?
Iskolánkba úgy se jöhetsz!
Nincsen helyed neked ottan,
Gyermekek közt a padokban!«

Fark-csóválva, szépen kérve
Néz föl Morgó Milikére,
Szükségsíval azt mondván:
»Ó, vigy magaddal, asszonykám!«

Milike hát föl is kapja,
Bizton tartja erős karja:
S kaffanással, vig énekkel
Iskolába így érnek el.

Amíg ottan tart a leczke,
A kályha mögé teszik be;
Almosító meleg sutba
A buzgóság el is nyomta.

ARNYÉK-JÁTÉK.

(Képekkel a 28. és 29. lapokon.)

A zöld ördög.

AMULT félévi kötetben a pusztá kézzel végezhető árnyék-játékok után bemutatam néhány mesterségesebbet is. Most ismét közlök veletek néhány érdekes produkciót, mellyel egyes gyermek multságos látványt szerezhet magának és másoknak.

Egyik a zöld ördög. Legelőször is megjegyzem, hogy nem szükséges éppen ördögnek lennie; lehetne angyal is, ember is, állat vagy madár is. De a rajzoló erre a rajzunkra egy kis ördögöt pingált, tehát

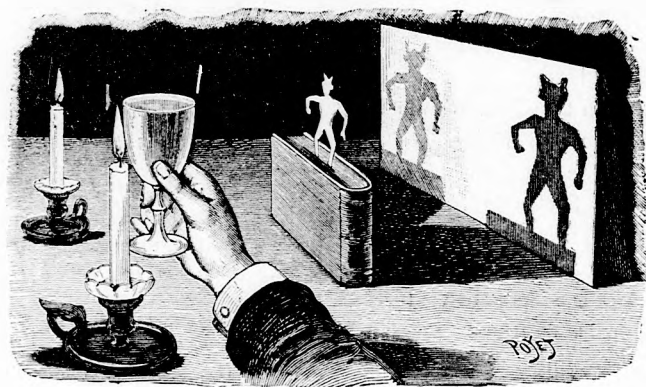
itt most egy kis ördög fog a produkciónál szolgálni.

Legelőször is kivágjuk kemény papirosból a kis ördög alakját. Minél ügyesebb figurát tudunk kiszabni, annál jobb. Azután kifeszítünk és alkalmas módon álló helyzetbe az asztal egyik végéhez erősítünk egy nagy iv papirost, az asztal másik végére pedig két egészen egyformán magas, égő gyertyát állítunk. Most még a kis ördögöt kell elhelyeznünk, még pedig szintén álló helyzetben, közel a kifeszített iv papiroshoz, hogy erre essék az árnyéka. Ezt egészen egy-

szerűen úgy csináljuk, hogy egy vastagabb, bekötött könyvet oldalvást állítunk és lapjai közé becsipjük a kis ördög lábait. Nem fáj neki, megtehetjük.

Ez meglevén, a kifeszített papirosra két halvány-fekete kis ördög árnyéka fog megjelenni, mert egyik gyertyának a fényerontja a másik okozta árnyékot. Amde hatalmunkban áll, hogy ezen nagyot változtassunk.

Veszünk egy darab vörös üveget, vagy ha ilyen nincs, vörös borral megtöltött poharat, és az egyik gyertyaláng elé tartjuk,

A ZÖLD ÖRDÖG.

pl. a rajzon jobbkéz felől. Ekkor a papiros-lapon jobbra azonnal haragos vörös ördög ugrik elő, mintha a pokol lángja világítaná meg. De hova lett a másik oldalról a kis ördög? Eleinte azt hisszük, hogy eltűnt. De nem — ott van. Ha figyelmesebben nézzük, ott találjuk a helyén; de nagyon vézna, nem csak halvány, hanem valóság-gal zöld kis ördög lett belőle. Talán irigyli pajtásától a jó vörös bort. Ha a vörös üveget vagy vörös-boros poharat a másik gyertya elé tartjuk, akkor az eddigi zöld ördög válik rögtön vörössé nagy örömeben

s az előbbi vörös lesz vézna kis ördöggé boszuságában.

Aki nem hiszi, hogy az árnyék-ördögcskék örömeiben vagy haragjukban válnak vörössé vagy zölddé, annak megsugom, hogy bizony igaza is van. A színváltozást a vörös üveg vagy bor okozza, még pedig egy érdekes természeti törvény következtében, mely arra tanít, hogy a vörösnek a zöld a kiegészítő színe. Erről majd többet fogtok tanulni, ha nagyobbak lesztek. Ez a produkció egyelőre arra tanít meg, hogy vörös színnel zöld árnyékot lehet előteremteni.

A tarka csillag.

Ha már ott ég a két gyertya, ki van feszítve a nagy iv papiros, és kéznél van a vörös borral megtöltött pohár is: akkor még egy másik szép mutatványt is produkálhatunk — a tarka vagy nemzeti színű csillagot

Ehhez is szükséges egy kis előkészület, mely azonban szintén kevésből áll. Vesszünk egy nagyobb darab kemény (karton) papírost,

hosszukás négyszögletű darabot vágunk belőle s ezt kétrét hajlítjuk. Az egyik oldalon, közel a felső czélhez, négy sugárú csillagot rajzolunk, még pedig olyképp, hogy a csillag két sugara vízszintes, a másik kettő merőleges irányban meredjen, vagyis: a csillag az egyik sugárnak a hegyén egyenest álljon, miként

azt rajzunkon a jobboldali csillag mutatja. A rajznak igen pontosnak, a csillag sugarainak egészen egyformáknak kell lenniök; ezért jó, ha czirkalmat használunk. Készen levén a rajz, hegyes késsel vagy ollóval kivágjuk a csillagot, aztán a papirosnak ezt a féllapját rá fektetjük a másik féllapra és

a kivágott résen át czeruzával rápontozzuk a másik lapra a csillag körvonalát. De ez a kipontozás csak irányításul szolgál. A másik lapon t. i. szintén csillagot rajzolunk és vágunk ki, de ennek a sugarai nem vízszintes és merőleges irányiak, hanem 45 foknyira hajlanak el, vagyis: ez a második csillag nem csupán egyik sugarának az élén

áll, mint az előbbi, hanem két sugarának a hegye ér le egyenes vonalban, és szintén kettő nyulik fel két oldalt egyformán. A rajzon a baloldali csillagezt világosan feltünteteti.

Ezt a második csillagot is kivágjuk és így most már a kettő hajtott papirosnak mindkét lapján van egy-egy négysugaras csillagunk. Most a csillagos papirost a gyertyák és a kifeszített nagy iv papiros közé sarokra állítjuk, mint a kétrét hajlított kártyával szokás. A kemény papiros árnyé-

kot vet a kifeszített ivre, de mindegyik féllapja keresztül bocsátja a gyertyafényt ott, a hol a csillag van kivágva. A csillagos papirost most már addig-addig tologatjuk a gyertya felé vagy ettől tovább, és addig hajlitgatjuk szűkebb vagy tágabb szögletűre, míg nem az árnyék közepén csupán *egy* csillag fény-

A TARKA CSILLAG.

lik. A négy-négy águ két csillag fényének egészen egymásra köll esnie és össze olvadnia s ekkor az árnyék közepén szép, szabályos, nyolcz-sugaras csillag ragyog. De ez a csillag még egészen fehér.

Elő vesszük azonban a vörös-boros poharat és úgy tartjuk az egyik gyertya elé, hogy a kétrét hajlított papirosra az egyik csillagra essék az árnyéka, mint ezt a rajz mutatja. Ekkor a nyolcz águ csillag ott hátul rögtön a legszebb színekben fog ragyogni. Négy sugara vörös színben tündököl, négy pedig zölden fog csillogni, míg közepén a csillag magva fehér marad. Ekkép valóságos nemzeti színű csillagot kapunk.

A csillagot aztán mindenféle más tarka színekben ragyogtathatjuk, a szerint, amilyen színű üveget vagy folyadékot tartunk az egyik gyertya elé. Ha pl. sört töltünk a pohárba, akkor a csillag sugarai felváltva sárgák és ibolya-színűek lesznek. Ha kékitővel gyöngén megfestett viz van a pohárban, akkor a sugarak kék és narancs-színekben fognak változni.

Aki a produkeziót rendezi, jó előre el látja magát különböző színű üvegekkel vagy különböző színű folyadékokat tartalmazó poharakkal, és így gyorsan egymás után a legkülönbözőbb tarka csillagokat varázsolhatja a nézők elé.

VIG LOVAGLÁS.

— A »Kis Lap« 28-dik színes műmelléklete. —

KELLEMES a séta, jó a kocsikázás, még ennél is sokkal jobb a vig lovaglás. Janka nénékemet mennyit irigyeltem, amint elszárgult szép lován mellettem és csak úgy lóhátról nézett rajtam végig. Ez már ugyan hogy ne sértett volna vérig! A lány — persze nagy lány! — kényesen lovagol s a fiu — már hogy én — a porban bandukol!

No de szüleimnek volt is drága dolguk! Könyörgéseimtől nem volt nyugodalmuk.

— Lovat nekem lovat!

— Jaj, kicsiny vagy még te! Nem bír a lóval az ilyen csöpp legényke.

Mult az idő, de én csak nem tágitottam és a vége az lett, hogy lovacskát kaptam. Takaros kis szürke, olyan ponifajta, akár egész nap is elnyargalnék rajta. És ha kissé talán kurta is a lába, eljut mégis mindig a nagy pej nyomába; nem is nézi ez le büszkén a kis szürkét, mert ha ő nagyobb, de a szürke meg fürgébb.

Mikor ekkép végre én is lóra kaptam: igaz, eleinte párszor lepottyantam.

— Sebaj! mondta Janka. Ez katonadolog. Mutasd meg, hogy rajtad a szürke ki nem fog!

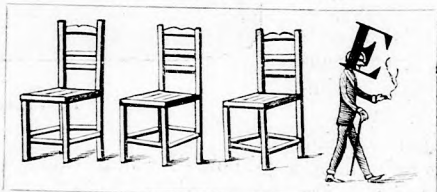
Meg is mutatom ám! Ugy megülöm már is, mint a legvitézebb huszár-generális. Kettesben lovaglunk most már nénékém-mel. Vágtatunk, versenyzünk a gyors szárnyú széllel; bejárjuk a határt, a mezőt, az erdőt, a szomszéd falut is, ott tartunk pihenőt. Kedves rokonokhoz belépünk egy szóra s vígan hazafelé, mikor int az óra.

Otthon a kapuban már les a kis Bodros; élénk jön kaffogva s körül-körül-futkos. Az ajtóban mamánk fogad és mosolyog.

— No, ma hol jártatok? Nem történt bajotok?

— Dehogy történt! Ime, itt vagyunk ép-kézláb! Vig lovaglásnál nincs kedvesebb multság!

KÉP-REJTVÉNY.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott, kapja jutalom-nyereményül a következő díszes munkát:

Tannenburgi Róza.

Elbeszélés a lovag-korból. Átdolgozta Donászy Ferencz. Öt színes képpel és színes borítékkal díszes kötésben.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLV. köt. 26-dik számában közölt sakk-rejtvény megfejtése:

Az én karácsonyom.

Én is kigyújtom kicsi fámat,	Én is hívogatom ma- gamhoz
Én is ünnepelek, Ma tartja győzelmét	A kicsik seregét, Ó Mester! Igazad volt!
Az örök szeretet.	A mennyország övék!

V. K.

Helyesen fejtették meg: Kiss Sára és Lajos, Gerlóczy Endre, Prodanovits Tódor, Somogyi Tónicza és Klemiczka, Farkas Imre, Volarich Iduska és Imke, Mäder testvérek, Luzsa Annus és Béla, Funk Zsigmond (tisztább papirosra is irhattál volna! F. b.), Laboda Margit, Strasser Pál, Winkler Margit és Edith, Weisz Aranka és Jóska, Makó Andor (ne használj porzót! F. b.), Goldfinger Frida, Sándor Sanyi, Hollaki Leo, Zsoldos Miklós, Nadler Herbert, Külber Anni, Thüringer Tivadar, Ervin és Aurél, Loschitz Alice, Schwarz Magda és Béla, Przybilla Jenő, Éjszaky Előd, Springer Stefi, Stáhl Juliska, Rozner Riza (máskor ne tépett levelű papirosra írj! F. b.), Zhkár Margit, Ilonka és Lajos, Magassy Aranka.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörtént, nyertes lett *Strasser Pál. Budapestben*, kinek a jutalom-könyvet (*»Az ifju Anacharsis utazása Görögországban«*, Barthélemytől, több metszettel) a kiadó-hivatal megküldi.

Dorgó Mariska. Mily kellemes meglepetés! Az akkori piczi baba most már levelet ír nekem, még

pedig csinosat, kedveset. Igazán nagy örömet okoztál vele. Azóta a ruhácskád is elkészült már s nyilván nem egyszer repültél végig azon a csinos kis jégpályán, melynek vig téli életét én is láttam, hogy nálatok megfordultam. Jó szüleid is kedves emlékezetemben vannak, s különösen jól esett édes apádnak szeretetreméltó, szíves megemlékezése. A leveleidet *Forgó bácsi*hoz intézd, különben csak kerülő uton kapom meg. — **Fleischmann Rózsa.** Egy-egy félévi folyamból telik a kötet. A hozzá való gyönyörű táblát *Gottermayer* könyvkötő-intézete szolgáltatja. (IV. *Károlyi-utca.*) — **Farkas Imre.** A történetkét besoroztam. — **Ráth testv.** Mély érzelemtől tanuskodó soraitok meghatottak. A jó Isten vezéreljen utaitokon! — **Nadler Herbert.** Már ez azután jól sikerült. — **Schönberger Béla.** Ujév napja még sohasem esett decz. 31-re. A »*Kis Lap*« utolsó számát pedig akkor kaptad, reklamációdnak tehát nincs helye, annál is kevésbé, mert az ujévi első számmal neked is megjött az, amit *erre* az időre ígertem. — **Fränkl Pepi és Friezi.** A hibás címezést a kiadó hivatal (mert arra tartozik s nem a szerkesztőre) helyre fogja igazítani. Megjelenés-tek örömeimre szolgál. — **Szabó Gertrudis.** Kézi munkácskád, mellyel kedveskedtél nekem, ügyes-ségről s izlésről tanuskodik. Köszönöm. Emléktárgyaim közt foglalt helyet. — **Goldfinger Frida.** Ha öt napig beteg voltál, jobb, ha pihenesz. Szívesen veszem, ha irsz; de ez nem köteleesség. — **Bogisich Imre.** Olvasva szép kéziratosodat, szeretném tudni: hány éves vagy? — **Forgách Beatrix.** Méltó panaszodat, ha ugyan szabatosan számított a könyvkötő, a *kiadó-hivatalnak* átadtam, mely annak orvoslásáról a legrovidebb idő alatt fog gondoskodni. — **Stern Andor.** Csak szolgálj rá tovább is jó szüleid jutalmazó szeretetére. — **Zsarnóczay Ilonka.** Sohasé bántságok az egymás meggyőződését. Minden esetre azonban kedves tudomásul veszem a nagy »szótöbbséget«. — **Magassy Aranka.** Jól tudom, hogy szép iskolai bizonyítványaidban csak buzdítást látsz úgy folytatni, mint ahogy kezdted. — **Farkas Pál.** Ha Győzőnek van része a megfejtésben, beiktatom az ő nevét is. Küldeni fordítást, küldhetsz. Ha beválik, közlöm is. — **Eibenschütz Aranka.** Olvasván a »*Kis Lap*«-ot és forgatva a magyar nyelvtant, hamarosan helyre hozhatod azt a veszteséget, a magyar nyelvből való kizökkenéset, melyet méltán emlitesz panaszosan. Az ablak-rejtvény megoldását beküldheted bátran. — **Müller Emike.** Mint Erzsike néni utódját a »*Kis Lap*«-ban, csak annál szívesebben fogadlak. A visegrádi vörös keresztnek tudtommal nincs egyéb jelentése, mint az ilyen kegyes jeleknek általában lenni szokott. Hogy valami külön rege fűződnék hozzá, erről nincs tudomásom. Akit érdekel, annak a fiacskája: akit Erzsike az 5 soraiban említ. Nem igen hiszem, hogy akkor a kiadó-hivatalban ott voltam. Különben kár volt nem tudakolnod.

Meglehet, hogy mégis elmulasztottuk egymást, amit, ha úgy volna, igazán sajnálnék. — **Tichl Leona.** A kis ajándék-naptár, mint olvasom, mindnyájatoknak nagy örömet szerzett. Hiszen ez is volt vele a czélom. — **Misner Jancsi.** De hiszen, tudsz te fájós ujjal is szép betűt vetni! — **Blum testv.** Kérésteket a *Kiadó*-hivatalnak adtam át. — **Poroszló Endre.** A »póni« fajta lónál van kisebb is: a skót lovacska, mellyel nagyságra egy-egy mészáros-kutya is vetekedik. — **Häberfeld Margit.** A »Kis Lap« újévi ajándék-naptárát az új év első számával küldték szét, mint meggyőződhetél róla s meggyőződhetnek mind azok, akik e végett kérdéssel fordultak hozzá. — **Grünwald Ilona és Margit.** Az 1893. év melyik folyamának 2-ik száma veszett el? Ezt szabatosan írjátok meg s küldjétek a *Kiadó*-hivatalba, mely, ha vannak még fölös példányai, szívesen pótolja kártoakat. A rejtvényeket jól szerkesztettétek meg, de nagyon is könnyűek. — **Velencei Tiborka, Farkas Erzsike.** A ti rejtvényeitekre is csak azt üzenhetem, amit a Grünwald testvéreknek. — **Augustin Gizi és Mimi (v. Mina?)** Azt az első levelet, melyről szóltok, nem is vettem. A Jézuska jó izlése a ti levélpapírostokban csakugyan bevált. — **Reitzer Alice.** Ha megszeretted a szindarabokat: szerezd meg a »*Forgó bácsi színházát*«, mely immáron két kötetben forog a magyar gyermek-világ kezén. Minden könyvkereskedésben az *eredeti* áron rendelheted meg. Husvét felé, de meglehet előbb is, a »*Kis Lap*« ismét közöl szindarabot. — **König Dénes.** Egyet felhasználok s ez többed-magával fog megjelenni. — **Sohár testvérek.** Bizony kedvesen esett a ti négyes köszöntétek, melyet én százsorosan viszonzok. A tavasszal valamelyik szerdán ha meglátogattok, örömet fogtok vele szerezni. — **Taufler Irma.** A Jézuska kedvezéseire bizonyosan rászolgáltál. Mert van nekem egy kis házi-rigóm, aki mind ismeri a gyermeket s aki nekem egy csöndes pillanatban elfütyörészte, hogy te kedves, jó kis lányka vagy. — **Sz. B.** Áll az alku, bár a karácsonyi verssel ugyancsak megkéstünk. — **Könyöki Ella.** Sejtettem is hogy bajnak köll lenni, máskülönb az én hű Ellám már rég megszólalt volna. Örvendek bajod multán. Amit szántál a szegényeknek: küldjed el a VI. kerületi Nagy-Mező-utca 18. sz. alá a III. emeletre. — **Herzog Miksa.** Mindig örömet olvasom soraidat. — **Klimm Irma.** Hogy a vasárnapi kelettel jelölt számot már pénteken kapod, az nem »rendellenesség«, amint mondod, hanem tán inkább tulságos rend, ami szintén nem volna rendjén, ha a körülmények nem úgy parancsolnának. Nincs hetilap, amely már legalább szombaton ne volna az olvasó kezében. P. o. a »*Vasárnapi Ujság*«-ot is, amely megjelenése napját a *nevében* hordja, már előtte való szombaton olvasgatják szélteben. Ez a korai keltezés azért történik, hogy a fővároson kívül, az ország legtávolabb részei-

ben lakó előfizető is az ő pihenő vasárnapján már birtokában legyen az ő lapjának. Ily értelemben ugy-e bár, szívesen veszed, hogy a »*Kis Lap*« neked, aki Budapesten lakol, inkább pénteken legyen már a kezében, semmint sok ezer vidéki olvasó társad hétfőn, s ilyen téli időben tán még későbbben, jusson annak olvasásához. — **Gold Ernő.** Igenis, ha a sok közül épp a te nevedet huzzák ki a *Forgó bácsi* kucsmájából. — **„Az elvarázsolt király-leány.“** Sületlenség. — **Fried Margit és Imre.** Uj szövetségünk, magam is reménylem, tartós lesz. A jó kívánság soha sem jár későn. Szívvel viszonzom. — *Több levélről a jövő számban.*

ROVAS.

B. Gy. és I. — E. H. és Z. — Á. J. — H. I. és M. — H. K. és St. W. és L. leveleit, mint amelyek semmi tekintetben nem felelnek meg a levél-írás szabályainak (tépett szélű, gyűrött papíros, gondatlan írás) nem veszem figyelembe.

F. b.

Az éhező és fázó iskolás gyermekek részére: Hű olvasók 2 frt, Stauber Erzsi és Margit 3 frt Hermann Stefike 5 frt.

A »KIS LAP« minden kötetéhez diszes színnyomatu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla ára 60 kr. Megrendelő cím: Athenaeum könyvkiadó hivatala, Budapest, Ferencziek-tere 3.

Felelős szerkesztő: *Forgó bácsi.* Szerk. és kiadó-hivatal: Budapest, Ferencziek-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület. Nyomtatja a kiadó tulajdonos: Athenaeum irodalmi és nyomdai r. társulat Budapest.